

Rejestr żłobków i klubów dziecięcych prowadzony przez Prezydenta Miasta Gdyni

Czym jest żłobek?

Żłobek jest jedną z instytucjonalnych form opieki nad najmłodszymi dziećmi. Opieka w żłobku jest sprawowana nad dziećmi od ukończenia 20 tygodnia życia do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia. W przypadku gdy jest niemożliwe lub utrudnione objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym (w przypadkach uzasadnionych rozwojem dziecka lub brakiem miejsc w przedszkolu) możliwe jest opieka nad dzieckiem do ukończenia 4 roku życia. Jeśli dziecko powyżej 3 roku życia uczęszcza do żłobka, rodzice są zobowiązani do złożenia podmiotowi oświadczenia o przeszkodach w objęciu dziecka wychowaniem przedszkolnym. W żłobku dziecko może przebywać do 10 godzin dziennie. Czas ten może zostać wydłużony w uzasadnionych przypadkach. Rodzic jest zobowiązany złożyć wniosek i wnieść dodatkową opłatę.

Czym jest klub dziecięcy?

Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana nad dziećmi w wieku od ukończenia 1 roku życia do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia. W przypadku gdy jest niemożliwe lub utrudnione objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym (w przypadkach uzasadnionych rozwojem dziecka lub brakiem miejsc w przedszkolu) możliwe jest opieka nad dzieckiem do ukończenia 4 roku życia. Jeśli dziecko powyżej 3 roku życia uczęszcza do klubu dziecięcego, rodzice są zobowiązani do złożenia podmiotowi oświadczenia o przeszkodach w objęciu dziecka wychowaniem przedszkolnym. W klubie dziecko może przebywać do 10 godzin dziennie. Czas ten może zostać wydłużony w uzasadnionych przypadkach. Rodzic jest zobowiązany złożyć wniosek i wnieść dodatkową opłatę. Liczba miejsc w klubie dziecięcym nie może być większa niż 30.

Podmioty mogące tworzyć i prowadzić żłobki i kluby dziecięce:

- 1) jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty, województwa)
- 2) instytucje publiczne (na przykład urząd, sąd, trybunał, NFZ, PAN)
- 3) osoby fizyczne
- 4) osoby prawne
- 5) jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

Główne zadania żłobka i klubu dziecięcego:

- 1) zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych,
- 2) zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka,
- 3) prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka.

Zakładanie żłobka lub klubu dziecięcego

Aby założyć żłobek lub klub dziecięcy, należy:

1. Znaleźć lokal spełniający wymogi sanitarno-lokalowe oraz przeciwpożarowe/dostosować

istniejący lokal do obowiązujących wymogów lub wybudować budynek dostosowany do tych wymogów oraz uzyskać potwierdzenie spełniania tych wymogów

2. Znaleźć kadrę spełniającą wymogi wynikające z przepisów
3. Zorganizować wyżywienie dla dzieci
4. Uzyskać wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych
5. Opracować statut i regulamin organizacyjny żłobka lub klubu dziecięcego

Podczas prowadzenia żłobka należy pamiętać o:

6. aktualizacji informacji zawartych w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych
7. spełnianiu obowiązku sprawozdawczego

1. Wymogi sanitarno-lokalowe i przeciwpożarowe dot. żłobka i klubu dziecięcego

Wymogi sanitarno-lokalowe w żłobku i klubie dziecięcym regulują przede wszystkim ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy (Dz. U. z 2014 r. poz. 925 oraz z 2017 r. poz. 2379).

Spełnienie wymagań przeciwpożarowych przez lokal, w którym mogą być prowadzone żłobek lub klub dziecięcy, potwierdza decyzja komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej.

Spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych potwierdza się:

- a. w przypadku żłobków – decyzją właściwego ze względu na powiat, na terenie którego prowadzony będzie żłobek, inspektora sanitarnego, określającą w szczególności maksymalną liczbę miejsc w żłobku;
- b. w przypadku klubów dziecięcych – pozytywną opinią wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, określającą w szczególności maksymalną liczbę miejsc w klubie.

Decyzja potwierdzająca spełnianie wymagań przeciwpożarowych oraz decyzja/opinia potwierdzająca spełnianie wymagań sanitarno-lokalowych mogą zostać wydane tylko dla budynku (lub części budynku), w którym zakończono roboty budowlane i dla którego uzyskano decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego lub dokonano zawiadomienia o zakończeniu budowy, wobec którego organ nadzoru budowlanego w terminie nie wniósł sprzeciwu.

Wymogi sanitarno-lokalowe

Lokal, w którym jest prowadzony żłobek lub klub dziecięcy musi posiadać co najmniej jedno pomieszczenie. W żłobku lub klubie zapewnia się dzieciom możliwość higienicznego spożywania posiłków oraz miejsce na odpoczynek. Lokal żłobka lub klubu dziecięcego musi spełniać wymagania lokalowe i sanitarne określone w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy (rozporządzenie znajduje się w zakładce Prawo), tj.:

- 1) powierzchnia pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt od 3 do 5 dzieci wynosi co najmniej 16 m²; w przypadku liczby dzieci większej niż 5 powierzchnia pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt dzieci ulega odpowiedniemu zwiększeniu na każde kolejne dziecko, z tym że:
  - a. powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2 m², jeżeli czas

- pobytu dziecka nie przekracza 5 godzin dziennie,
- b. powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2,5 m², jeżeli czas pobytu dziecka przekracza 5 godzin dziennie;
- 2) wysokość pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci wynosi co najmniej 2,5 m;
  - 3) jest zapewnione utrzymanie czystości i porządku w lokalu, pomieszczenia są utrzymywane w odpowiednim stanie oraz są przeprowadzane ich okresowe remonty i konserwacje;
  - 4) w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych:
    - a. podłoga i ściany są wykonane tak, aby było możliwe łatwe utrzymanie czystości w tych pomieszczeniach,
    - b. ściany do wysokości co najmniej 2 m są pokryte materiałami zmywalnymi, nienasiąkliwymi i odpornymi na działanie wilgoci oraz materiałami nietoksycznymi i odpornymi na działanie środków dezynfekcyjnych;
  - 5) pościel i leżaki są wyraźnie oznakowane, przypisane do konkretnego dziecka i odpowiednio przechowywane, tak aby zapobiec przenoszeniu się zakażeń;
  - 6) w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci, na grzejnikach centralnego ogrzewania są umieszczone osłony ochraniające przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym;
  - 7) w pomieszczeniach jest zapewniona temperatura co najmniej 20° C;
  - 8) jest zapewniony dostęp do miski ustępowej oraz urządzeń sanitarnych z ciepłą bieżącą wodą, takich jak: umywalka, brodzik z natryskiem lub inne urządzenia do utrzymania higieny osobistej dzieci, z tym że w urządzeniach sanitarnych jest zapewniona centralna regulacja mieszania ciepłej wody;
  - 9) jest zapewnione stanowisko do przewijania dzieci;
  - 10) jest zapewnione miejsce do przechowywania sprzętu i środków utrzymania czystości, zabezpieczone przed dostępem dzieci;
  - 11) jest zapewnione miejsce do przechowywania odzieży wierzchniej;
  - 12) meble są dostosowane do wymagań ergonomii;
  - 13) wyposażenie posiada atesty lub certyfikaty;
  - 14) zabawki spełniają wymagania bezpieczeństwa i higieny oraz posiadają oznakowanie CE;
  - 15) jest zapewniona możliwość otwierania w pomieszczeniu co najmniej 50% powierzchni okien;
  - 16) w pomieszczeniach jest zapewnione oświetlenie o parametrach zgodnych z Polską Normą;
  - 17) apteczki w lokalu są wyposażone w podstawowe środki opatrunkowe.

W żłobku i klubie dziecięcym, do którego uczęszcza dziecko karmione mlekiem matki, zapewnia się warunki do jego przechowywania i podawania. W lokalu zapewnia się w miarę możliwości bezpośrednie wyjście na teren otwarty wyposażony w urządzenia do zabaw, niedostępny dla osób postronnych oraz w miarę możliwości zapewnia się leżakowanie na werandzie lub tarasie dla niemowląt.

Informacje Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczące kontroli spełniania wymogów sanitarno-lokalowych

Stosownie do zmian wprowadzonych w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157, ze zm.), które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2018 r., spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych, w przypadku żłobków, potwierdzać będzie decyzja właściwego państwowego inspektora sanitarnego, określająca w szczególności maksymalną liczbę miejsc w żłobku. Wydanie przedmiotowej decyzji następować będzie po zakończeniu robót budowlanych i uzyskaniu decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego lub dokonaniu zawiadomienia o zakończeniu budowy, wobec którego organ

nadzoru budowlanego w terminie nie wniesie sprzeciwu.

Mając na uwadze, iż ww. ustawa oraz wydane na jej podstawie rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy (Dz. U. z 2014 r. poz. 925 oraz z 2017 r. poz. 2379), nie regulują wszystkich wymagań jakie musi spełniać lokal, w którym prowadzony ma być żłobek, warunki w nim panujące należy dostosować również do przepisów:

1. ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1866, ze zm.);
2. ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2017 r. poz. 149, ze zm.) oraz rozporządzeń wykonawczych wydanych na jej podstawie;
3. rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422, zezm.);
4. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 169, poz. 1650, ze zm.).

Decyzja właściwego państwowego inspektora sanitarnego wydawana jest na wniosek podmiotu występującego. Do powyższego wniosku powinno się dołączyć:

opis lokalu wraz z rysunkami rzutów i przekrojów pomieszczeń, wchodzących w skład żłobka, z uwzględnieniem ich przeznaczenia;
założenia funkcjonalno-programowe; badanie bakteriologiczne wody;
protokół z pomiaru natężenia oświetlenia światłem sztucznym oraz wydajności i hałasu instalacji wentylacji mechanicznej lub klimatyzacji (jeżeli taka występuje); protokół potwierdzający prawidłowość działania instalacji wentylacji grawitacyjnej; dokument potwierdzający prawo do dysponowania nieruchomością (umowa najmu, akt własności lub inne); umowę na wywóz śmieci.

Przed wydaniem przedmiotowej decyzji, upoważniony pracownik właściwej stacji sanitarno-epidemiologicznej, przeprowadza kontrole lokalu, w którym ma być prowadzony żłobek. Podczas przeprowadzenia czynności kontrolnych, mających za zadanie potwierdzenie spełnienia wymagań sanitarno-lokalowych, dodatkowo sprawdzaniu podlega wyposażenie lokalu oraz teren wokół niego. Sprawdzeniu podlegać będą m.in.:

- materiały budowlane (farby, wykładziny podłogowe, armatura, instalacje itp.), dopuszczone do stosowania, posiadające wymagane prawem atesty, certyfikaty, deklaracje zgodności;
- meble - dostosowane do wymagań ergonomii;
- zabawki - oznakowanie CE;
- osłony na grzejnikach c. o. - ograniczające kontakt z elementem grzejnym;
- miejsca na leżaki oraz miejsca do przechowywania pościeli dzieci z możliwością ich segregacji i wentylacji;
- wydzielone miejsca do przechowywania sprzętu i środków do utrzymania czystości zabezpieczone przed dostępem dzieci;
- place zabaw dla dzieci z urządzeniami, umożliwiającymi bezpieczne ich użytkowanie- posiadającymi certyfikaty.

Odnosząc się do kwestii zasad i jakości żywienia dzieci w żłobkach oraz innych jednostkach opieki nad małymi dziećmi, należy wskazać, iż podstawową zasadą prawa żywnościowego jest obowiązek zapewnienia przez przedsiębiorców sektora spożywczego bezpieczeństwa żywności

produkowanej lub wprowadzanej do obrotu. Powyższe wynika z art. 1 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 852/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str.1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319) oraz art. 14 i 17 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463), które stanowią, że żywność znajdująca się w obrocie nie może być niebezpieczna dla zdrowia i życia człowieka, a odpowiedzialność za bezpieczeństwo żywności na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji ponoszą podmioty działające na rynku spożywczym, które powinny znać i przestrzegać obowiązujące przepisy.

Mając na uwadze powyższe, obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa posiłków spożywanych przez dzieci np. w żłobkach, spoczywa na właścicielach/dyrektorach placówek, którzy muszą dostosować formy żywienia do warunków higieniczno-sanitarnych w konkretnych obiektach. W celu zapewnienia bezpieczeństwa posiłków podawanych dzieciom:
w obiektach realizujących tzw. „pełne żywienie” muszą być spełnione stosowne wymagania zawarte w obowiązujących przepisach prawa żywnościowego, w tym w szczególności wymogi higieny określone w załączniku nr II ww. rozporządzenia nr 852/2004;
w przypadku dostarczania posiłków przez podmiot zewnętrzny (np. firmę cateringową) warunki, które należy zapewnić w obiekcie - będą zależne od formy i warunków dostawy posiłków.

W związku z faktem, iż małe dzieci stanowią wyjątkową grupę konsumentów, zasługującą na szczególną ochronę, przepisy prawa żywnościowego nie określają szczegółowych rozwiązań dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa żywności i żywienia w żłobkach oraz innych jednostkach opieki nad małymi dziećmi, wymagania dla konkretnego obiektu może określić właściwy terenowo państwowy inspektor sanitarny, który nadzoruje lub będzie nadzorował działalność placówki.

Zasady racjonalnego żywienia oraz zalecane racje pokarmowe opracowywane są zgodnie z kompetencjami i aktualnym stanem wiedzy oraz publikowane przez jednostki badawczo-rozwojowe podległe i nadzorowane przez Ministra Zdrowia, w tym głównie Instytut Żywności i Żywienia oraz Instytut Matki i Dziecka. Mają one formę zaleceń oraz spełniają rolę edukacyjną w praktycznej realizacji żywienia. Na stronie internetowej Instytutu Matki i Dziecka <http://www.imid.med.pl/pl/do-pobrania> zamieszczona jest publikacja „Żywienie niemowląt i małych dzieci”, opracowana przez ekspertów w ramach projektu „Organizacja i funkcjonowanie żywienia zbiorowego niemowląt i małych dzieci przebywających w placówkach ochrony zdrowia oraz opiekuńczo-wychowawczych w Polsce”, zrealizowanego w latach 2010–2014 i uwzględniająca obowiązujące standardy medyczne w zakresie bezpiecznego żywienia noworodków, niemowląt i małych dzieci, normy, dyrektywy Unii Europejskiej i wytyczne odnoszące się do żywności i żywienia, w tym procesów produkcyjnych potraw i posiłków dla dzieci.

Dodatkowo, funkcjonujące placówki oświatowe podlegają okresowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzą kontrole planowe (zgodnie z opracowywanym rocznym harmonogramem kontroli) oraz interwencyjne (na skutek otrzymania informacji o nieprawidłowościach w placówce). O zamiarze przeprowadzenia

kontroli, dyrektor/prowadzący placówkę zawiadamiany jest pisemnie. W trakcie wykonywania czynności kontrolnych, upoważniony pracownik właściwej stacji sanitarno-epidemiologicznej może żądać okazania dokumentów (dla przykładu dyrektor/prowadzący placówkę może zostać poproszony m.in. o okazanie pracowniczych książeczek zdrowia - potwierdzających brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na określonym stanowisku) i udostępnienia wszelkich danych oraz ma prawo pobierania próbek do badań laboratoryjnych.

Podczas kontroli, sprawdzeniu podlega:

- stan techniczny i higieniczny pomieszczeń, w których prowadzony jest żłobek tj.:
  - sufitów - bez widocznych ubytków;
  - okien - stolarka okienna powinna być sprawna technicznie, nieuszkodzona; szyby powinny być czyste bez pęknięć i stłuczeń;
  - posadzek - powinny być utrzymane w czystości, bez uszkodzeń; schody powinny być zaopatrzone w taśmy antypoślizgowe;
  - wentylacji pomieszczeń - powinna zapewniać stały dopływ świeżego powietrza do pomieszczeń i utrzymanie odpowiedniej w nich wilgotności;
  - łazienek - powinny być czyste, zaopatrzone w środki higieniczne (mydło, papier toaletowy, ręczniki oddzielne dla każdego dziecka lub papierowe), szczotki do toalet, kosze na odpady sanitarne; dla personelu powinny być wyznaczone oddzielne toalety;
  - instalacji ciepłej i zimnej wody - powinna być nieuszkodzona; baterie umywalkowe i spłuczki w toaletach powinny być sprawne;
- teren wokół żłobka:
  - ogrodzenie - powinno być nieuszkodzone;
  - plac rekreacyjny - zabezpieczone studzienki kanalizacyjne, brak niebezpiecznych przedmiotów i urządzeń;
  - urządzenia służące dzieciom do zabawy - huśtawki, karuzele, ślizgawki itd. powinny być sprawne, a nawierzchnia wokół nich równa;
  - piaskownice - powinny być zabezpieczone przed dostępem zwierząt;
  - sprzęt sportowy, zabawki - powinny mieć odpowiednie atesty i certyfikaty.

W razie stwierdzenia naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, państwowy inspektor sanitarny (w zależności od rodzaju wykrytych nieprawidłowości) może nakazać drodze decyzji: usunięcie w ustalonym terminie wykrytych uchybień;

zamknięcie przedszkola lub jego części – jeżeli wykazane naruszenie spowodowało bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzi.

Należy nadmienić, iż za utrudnianie lub udaremnianie działalności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej grozi kara aresztu do 30 dni, ograniczenia wolności albo grzywny.

Wymogi przeciwpożarowe

Zgodnie z § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, powinien znajdować się w budynku lub jego części, które spełniają wymagania określone w przepisach w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, oraz wymagania ochrony przeciwpożarowej dla kategorii zagrożenia ludzi ZL II, określone w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej, z tym że dopuszcza się spełnienie tych wymagań także w sposób określony w art. 6a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej

(Dz. U. z 2017 r. poz. 736 i 1169).

W myśl § 1 ust. 2 ww. rozporządzenia dopuszcza się prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego w lokalu znajdującym się w budynku lub jego części, które nie spełniają ww. wymagań, jeżeli lokal:

- 1) jest przeznaczony dla nie więcej niż 25 dzieci;
- 2) znajduje się na pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku i stanowi zwarty zespół przylegających do siebie i powiązanych funkcjonalnie pomieszczeń przeznaczonych na prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego;
- 3) znajduje się w strefie pożarowej, w której elementy budynku są nierozprzestrzeniające ognia; wymaganie to nie dotyczy kondygnacji zlokalizowanych powyżej drugiej kondygnacji nadziemnej;
- 4) posiada co najmniej dwa wyjścia na zewnątrz, przy czym jednym z nich są drzwi wyjściowe z lokalu, a drugim – inne drzwi lub okno umożliwiające wyjście, w bezpieczny sposób, osób wykonujących pracę w żłobku lub klubie dziecięcym z dziećmi, bezpośrednio w bezpieczne miejsce na zewnątrz budynku;
- 5) został wyposażony w gaśnicę o skuteczności gaśniczej co najmniej 21 A, zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, niezależnie od gaśnic zastosowanych w strefie pożarowej, w której znajduje się lokal.

Ponadto dla takiego lokalu muszą zostać spełnione następujące warunki:

- Przejście ewakuacyjne z pomieszczenia przeznaczonego do przebywania dzieci, z wyłączeniem pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, do drzwi, o których mowa w cytowanym wyżej pkt 4), prowadzi łącznie przez nie więcej niż dwa pomieszczenia, włączając w to pomieszczenie przeznaczone do przebywania dzieci, i posiada długość nieprzekraczającą 20 m lub 40 m – w przypadku przejścia ewakuacyjnego prowadzącego do drzwi stanowiących wyjście ewakuacyjne z lokalu bezpośrednio w bezpieczne miejsce na zewnątrz budynku.
- Elementy wykończenia wnętrz i wyposażenia stałego w lokalu i na drogach ewakuacyjnych z lokalu spełniają następujące warunki:
  - 1) stałe elementy wyposażenia i wystroju wnętrz oraz okładziny ścienne i wykładziny podłogowe są co najmniej trudno zapalne i nie są intensywnie dymiące;
  - 2) okładziny sufitów oraz sufity podwieszane są wykonane z materiałów niepalnych lub niezapalnych, niekapiących i nieodpadających pod wpływem ognia.
- Strefa pożarowa, w której znajduje się lokal jest strefą pożarową określaną jako ZL, zgodnie z przepisami w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, zlokalizowaną w obiekcie innym niż tymczasowy obiekt budowlany.
- W strefie pożarowej, o której mowa powyżej, może występować inny lokal, w którym jest prowadzony żłobek, klub dziecięcy lub przedszkole w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, jeżeli żłobek lub klub dziecięcy jest wydzielony od pozostałych lokali elementami budowlanymi o klasie odporności ogniowej co najmniej EI 30 oraz dla lokalu żłobka lub klubu dziecięcego są zapewnione niezależne warunki ewakuacji określone w § 1 ust. 2 pkt 4 i ust. 3 ww. rozporządzenia.
- W lokalu i na drogach ewakuacyjnych z tego lokalu są spełnione wymagania określone w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, właściwe dla kategorii zagrożenia ludzi tej strefy pożarowej, w której lokal i te drogi się znajdują, w szczególności nie występują w tym lokalu ani na tych drogach warunki techniczne będące podstawą do uznania budynku za zagrażający życiu ludzi. Drogi ewakuacyjne z tego

lokalu posiadają obudowę o klasie odporności ogniowej co najmniej EI 15, a wyjścia z pomieszczeń na te drogi są zamykane drzwiami; wymaganie dotyczące klasy odporności ogniowej nie dotyczy przypadków, w których z lokalu zapewniono dwie drogi ewakuacyjne, które się nie pokrywają ani nie krzyżują.

2. Personel żłobka lub klubu dziecięcego

a) Dyrektor żłobka i osoba kierująca pracą klubu dziecięcego

Pracą żłobka kieruje dyrektor, którym może być osoba posiadająca:

- 1) wykształcenie wyższe i co najmniej 3 lata doświadczenia w pracy z dziećmi;
- 2) wykształcenie średnie lub średnie branżowe oraz 5 lat doświadczenia w pracy z dziećmi.

Osobą kierującą pracą w klubie dziecięcym może być osoba posiadająca kwalifikacje opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym, które są wymienione poniżej.

b) Opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym

Opiekunem w żłobku lub klubie dziecięcym może być osoba (wymogi z art. 16 ust. 1 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3):

1) posiadająca kwalifikacje: pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego, pedagoga społeczno-wychowawczego, pedagoga wczesnej edukacji, terapeuty pedagogicznego lub

2) która ukończyła studia lub studia podyplomowe na kierunku lub specjalności: wczesne wspomaganie rozwoju, wspomaganie rozwoju dzieci w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w żłobkach i przedszkolach, edukacja prorozwojowa, pedagogika małego dziecka, psychologia dziecięca, psychologia wspierania rozwoju i kształcenia lub psychologia wychowawcza.

Opiekunem w żłobku lub klubie dziecięcym może być także osoba (wymogi z art. 16 ust. 2 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3), która odbyła nie wcześniej niż 2 lata przed podjęciem zatrudnienia jako opiekun szkolenie z udzielania dziecku pierwszej pomocy oraz posiada co najmniej wykształcenie:

1) wyższe na dowolnym kierunku, którego program obejmuje zagadnienia związane z opieką nad małym dzieckiem lub jego rozwojem, i odbyła 80-godzinne szkolenie w celu uaktualnienia i uzupełnienia wiedzy oraz umiejętności lub

2) średnie lub średnie branżowe oraz:

a) co najmniej roczne doświadczenie w pracy z dziećmi w wieku do lat 3 (jeśli osoba nie pracowała z dziećmi w wieku do lat 3 przez okres co najmniej 6 miesięcy bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia jako opiekun, zobowiązana jest w ciągu 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy na stanowisku opiekuna odbyć 80-godzinne szkolenie w celu uaktualnienia i uzupełnienia wiedzy oraz umiejętności) lub

b) przed zatrudnieniem jako opiekun w żłobku lub w klubie dziecięcym odbyła 280-godzinne szkolenie, z czego co najmniej 80 godzin w formie zajęć praktycznych, polegających na sprawowaniu opieki nad dzieckiem pod kierunkiem opiekuna, o którym mowa w art. 16 ust. 1 ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3 – opis powyżej.

Zakres programów szkoleń określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie zakresu programów szkoleń dla opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym, wolontariusza oraz dziennego opiekuna (rozporządzenie znajduje się w zakładce Prawo). Programy szkoleń na wniosek podmiotu chcącego prowadzić szkolenia, zatwierdza

minister właściwy do spraw rodziny.

Zatwierdzenie programów szkoleń odbywa się w drodze decyzji administracyjnej. Lista zatwierdzonych programów jest opublikowana w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie mrpips.gov.pl (jest ona na bieżąco uzupełniana). Szkolenia są organizowane przez podmioty, które otrzymały decyzje zatwierdzającą.

Jeden opiekun może sprawować opiekę:

- 1) w żłobku – nad maksymalnie 8 dzieci, a w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko niepełnosprawne, dziecko wymagające szczególnej opieki lub dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia maksymalnie nad 5 dzieci;
- 2) w klubie dziecięcym – nad maksymalnie 8 dzieci, a w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko niepełnosprawne lub dziecko wymagające szczególnej opieki maksymalnie nad 5 dzieci.

Opiekun zobowiązany jest do odbycia co 2 lata szkolenia z udzielania dziecku pierwszej pomocy. Szkolenie nieodpłatnie zapewnia podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy.

c) Wolontariusz

Przy zapewnianiu opieki nad dziećmi w żłobku lub klubie dziecięcym można korzystać z pomocy wolontariuszy. Wolontariusz przed rozpoczęciem świadczenia pracy zobowiązany jest do odbycia szkolenia z udzielania dziecku pierwszej pomocy, chyba że posiada kwalifikacje, jakie są niezbędne, aby być opiekunem w żłobku lub klubie (kwalifikacje z art. 16 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 zostały opisane powyżej).

Wolontariusz zobowiązany jest do odbycia co 2 lata szkolenia z udzielania dziecku pierwszej pomocy. Szkolenie nieodpłatnie zapewnia podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy.

d) Pielęgniarka lub położna w żłobku

Pielęgniarka lub położna jest zatrudniana w żłobku, do którego uczęszcza więcej niż dwadzieścioro dzieci.

Dyrektorem żłobka, osobą kierującą pracą klubu dziecięcego, opiekunem, pielęgniarką, położną oraz wolontariuszem może być osoba, która:

- 1) daje rękojmię należytego sprawowania opieki nad dziećmi;
- 2) nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została jej zawieszona ani ograniczona;
- 3) wypełnia obowiązek alimentacyjny, w przypadku gdy taki obowiązek został nałożony na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd;
- 4) nie została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne;
- 5) nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym lub nie została skazana prawomocnym wyrokiem za inne przestępstwa umyślne (osoba przed podjęciem zatrudnienia przedstawiają zaświadczenie o niekaralności, wystawione nie wcześniej niż 3 miesiące przed rozpoczęciem pracy lub świadczenia usług w żłobku lub klubie dziecięcym).

Inną osobą zatrudnioną do wykonywania pracy lub świadczenia usług w żłobku lub klubie dziecięcym (na przykład członkiem personelu sprzątającego lub przygotowującego posiłki) może być osoba, która nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przystępstw na Tle

Seksualnym z dostępem ograniczonym lub nie została skazana prawomocnym wyrokiem za inne przestępstwa umyślne (osoba przed podjęciem zatrudnienia przedstawia zaświadczenie o niekaralności, wystawione nie wcześniej niż 3 miesiące przed rozpoczęciem pracy lub świadczenia usług w żłobku lub klubie dziecięcym).

3. Wyżywienie w żłobku i klubie dziecięcym

Żłobek i klub dziecięcy zapewnia dzieciom wyżywienie zgodne z wymaganiami dla danej grupy wiekowej wynikającymi z aktualnych norm żywienia dla populacji polskiej, opracowanych przez Instytut Żywności i Żywienia im. prof. dr. Med. Aleksandra Szczygła w Warszawie. Rodzice są zobowiązani do ponoszenia opłat za pobyt oraz wyżywienie dzieci w żłobku. W żłobku zapewnia się dzieciom możliwość higienicznego spożywania posiłków.

Ponadto w żłobku, do którego uczęszcza dziecko karmione mlekiem matki, zapewnia się właściwe warunki do jego przechowywania i podawania.

4. Wniosek o wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych

Prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i wymaga wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych. Wniosek składa się do właściwego ze względu na gminę prowadzenia żłobka lub klubu urzędu miasta lub gminy.

Wniosek o wpis do rejestru składany jest na portalu empatia.mpips.gov.pl, na formularzu RKZ-1 Wniosek o wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych lub wykazu dziennych opiekunów. Wniosek zawiera:

- 1) w przypadku osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej – numer lub indeks identyfikujący podmiot we właściwym rejestrze publicznym, potwierdzający status podmiotu;
- 2) numer NIP i REGON, o ile wnioskodawcy te numery nadano;
- 3) decyzję potwierdzającą spełnienie wymagań przeciwpożarowych,
- 4) decyzję w przypadku żłobków lub opinię w przypadku klubów dziecięcych potwierdzającą spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych,
- 5) w przypadku osoby fizycznej zaświadczenie o niekaralności za przestępstwo popełnione umyślnie;
- 6) oświadczenie o posiadaniu tytułu prawnego do lokalu, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy;
- 7) w przypadku osoby fizycznej – numer PESEL;
- 8) informację o godzinach pracy żłobka lub klubu dziecięcego;
- 9) adres poczty elektronicznej i numer telefonu żłobka lub klubu dziecięcego;
- 10) informację, czy żłobek lub klub dziecięcy jest dostosowany do potrzeb dzieci niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki;
- 11) wysokość opłat w żłobku lub klubie dziecięcym.

Wpis do rejestru podlega opłacie.

Jej wysokość ustala gmina, ale nie może być wyższa niż 1000 zł.

Po dokonaniu wpisu do rejestru podmiot otrzymuje zaświadczenie o dokonaniu wpisu do rejestru. Zaświadczenie zawiera następujące dane:

- 1) nazwę organu, który dokonał wpisu do rejestru;
- 2) datę i numer wpisu do rejestru;
- 3) formę organizacyjną opieki oraz jej nazwę;

- 4) nazwę lub imię i nazwisko podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy;
- 5) miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta odmawia wpisu do rejestru, w przypadku gdy:

- 1) podmiot nie spełnia warunków wymaganych do utworzenia i prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego;
- 2) wydano prawomocne orzeczenie zakazujące przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej objętej wpisem.

Wykreślenie z rejestru następuje w przypadku:

- 1) złożenia przez podmiot wpisany do rejestru wniosku o wykreślenie;
- 2) nieusunięcia przez podmiot, w wyznaczonym terminie, nieprawidłowości w zakresie prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego;
- 3) przekazania we wniosku oraz dołączonych do niego dokumentach informacji niezgodnych ze stanem faktycznym;
- 4) wydania prawomocnego orzeczenia zakazującego przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej objętej wpisem.

Wniosek o wykreślenie z rejestru żłobków i klubów dziecięcych składa się za pośrednictwem portalu empatia.mpips.gov.pl, na formularzu RKZ-3 Wniosek o wykreślenie rejestru żłobków i klubów dziecięcych lub wykreślenie z wykazu dziennych opiekunów oraz podmiotów ich zatrudniających.

Odmowa wpisu do rejestru oraz wykreślenie z rejestru następuje w drodze administracyjnej. Wykreślenie z rejestru jest zwolnione z opłaty.

Podmiot prowadzący żłobki lub kluby dziecięce może połączyć je w zespół i określić zasady jego działania. Połączenie nie narusza odrębności żłobków lub klubów dziecięcych w zakresie wpisu do rejestru. Dyrektorem zespołu jest dyrektorem żłobka lub osobą kierującą klubem dziecięcym. Dyrektorem zespołu żłobków lub klubów dziecięcych może być osoba, która posiada co najmniej roczne doświadczenie w kierowaniu żłobkiem lub klubem dziecięcym.

5. Statut i regulamin żłobka lub klubu dziecięcego

Żłobek lub klub dziecięcy działa na podstawie statutu, który określa:

- 1) nazwę i miejsce jego prowadzenia;
- 2) cele i zadania oraz sposób ich realizacji, z uwzględnieniem wspomagania indywidualnego rozwoju dziecka oraz wspomagania rodziny w wychowaniu dziecka, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych – ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności;
- 3) warunki przyjmowania dzieci, z uwzględnieniem preferencji dla rodzin wielodzietnych i dzieci niepełnosprawnych;
- 4) warunki przyjmowania dzieci na miejsce dzieci nieobecnych;
- 5) zasady ustalania opłat za pobyt i wyżywienie w przypadku nieobecności dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym;
- 6) zasady udziału rodziców w zajęciach prowadzonych w żłobku lub klubie dziecięcym.

Regulamin określa organizację wewnętrzną żłobka lub klubu dziecięcego, w tym godziny pracy instytucji. Dyrektor żłobka lub osoba kierującą pracą klubu dziecięcego nadaje regulamin organizacyjny i odpowiada za jego realizację.

6. Zmiany w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych

W przypadku zmiany danych lub informacji zawartych w rejestrze podmiot jest zobowiązany do:

1) złożenia wniosku o zmianę danych lub informacji na portalu empatia.mpips.gov.pl w terminie 14 dni od zaistnienia zmian dotyczących:

- a. nazwy lub imienia i nazwiska oraz siedziby lub adresu podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy;
- b. numeru NIK i REGON podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy;
- c. miejsca prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego;
- d. informacji o zawieszeniu prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego;
- e. liczby miejsc w żłobku lub klubie dziecięcym;
- f. informacji, czy żłobek lub klub dziecięcy jest dostosowany do potrzeb dzieci niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki;

2) złożenia wniosku o zmianę danych lub informacji na portalu empatia.mpips.gov.pl w terminie 3 dni od zaistnienia zmian dotyczących:

- a. informacji o godzinach pracy żłobka lub klubu dziecięcego;
- b. adresu poczty elektronicznej i numeru telefonu żłobka lub klubu dziecięcego;
- c. liczby dzieci zapisanych do żłobka lub klubu dziecięcego;
- d. wysokości opłat w żłobku lub klubie dziecięcym.

Zmiany w rejestrze są zwolnione z opłaty.

Wskazane wyżej wnioski składane są wyłącznie za pośrednictwem Portalu Informacyjno-Usługowego Emp@tia. Zmian danych, aktualizacji danych oraz ich uzupełnienia dokonuje się za pośrednictwem formularza RZK-2 Informacja o zmianie danych w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych lub wykazie dziennych opiekunów.

7. Sprawozdawczość z realizacji opieki nad dziećmi wieku do lat 3

Podmioty prowadzące instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 przekazują za każdy rok sprawozdanie z realizowanej przez siebie opieki nad dziećmi w wieku do lat gminie do 31 stycznia roku następnego po roku, którego sprawozdanie dotyczy. Sprawozdanie jest przekazywane za pomocą portalu empatia.mpips.gov.pl (www.empatia.mpips.gov.pl) – począwszy od sprawozdania za rok 2018, które będzie realizowane na początku 2019 roku.

Pobrano ze strony Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

<https://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/opieka-nad-dzieckiem-w-wieku-do-lat-trzech/informacje-dla-podmiotow-prowadzacych-instytucje-opieki-nad-dziecmi-do-lat-3-lub-planujacych-je-zalozyc/zlobki-i-kluby-dzieciece/>

Do pobrania:

- *Plik pdf* Rejestr żłobków prowadzony przez Prezydenta Miasta Gdyni - rozmiar: **225kb**
- *Plik pdf* Rejestr klubów dziecięcych prowadzony przez Prezydenta Miasta Gdyni - rozmiar: **170kb**

Zaktualizowano:

12.10.2018 10:45

Zmodyfikował:

Sandra Skwarczyńska

Źródło: <https://www.gdynia.pl/mieszkaniec/zlobki-i-kluby-dzieciece,3935/rejestr-zlobkow-i-klubow-dzieciwych-prowadzony-przez-prezydenta-miasta-gdyni,523537>